

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/148/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200569
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8519200569.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. detí U. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX G. č. XXX a N. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX G. č. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, detí rodičov: matky H. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX G. č. XXX, právne zastúpená JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom, so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, otca X. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. 31 G. č. XXX, adresa na doručovanie D. XX, XXX XX H. X., právne zastúpený JUDr. Justínou Lajčákovou, advokátkou, so sídlom Štúrová č. 16, 058 01 Poprad, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/74/2019-72 zo dňa 07.08.2019, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e uznesenie.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Predmetom konania o nariadenie neodkladného opatrenia je úprava styku otca s mal. deťmi.

II. Obsah napadnutého uznesenia

2. Okresný súd Stará Ľubovňa ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

„Otec, X. D., nar. X.XX.XXXX je oprávnený stretávať sa s mal. U. D., nar. XX.X.XXXX a mal. N. D., nar. XX.X.XXXX

- v priebehu mesiaca august 2019 každú stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každú párnú sobotu od 9.00 hod. do 20.00 hod.

- od 1.9.2019 každú stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod a každú sobotu od 9.00 hod do 20.00 hod.

- od 1.11.2019 každú stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každý párný víkend od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

Stretávania otca s deťmi sa v priebehu mesiaca august 2019 uskutočnia na adrese trvalého pobytu maloletých detí - G. č. XXX v neprítomnosti matky.

Matka mal. detí, H. D. je povinná mal. deti na styk riadne pripraviť a v stanovenom čase deti odovzdať a prevziať od otca na adrese G. č. XXX, XXX XX G..

A., X. D., je povinný v stanovenom čase deti prevziať a odovzdať matke na adrese G. č. XXX, XXX XX G.. “

II. Trvanie neodkladného opatrenia je časovo obmedzené do právoplatného skončenia konania vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 2P/58/2019.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Súdna úprava styku otca s mal. deťmi sa odvíjala od odporúčania kolízneho opatrovníka, ktoré je totožné s návrhom akreditovaného subjektu Návrat, pracovníci ktorého s rodinou pracujú. Neodkladné opatrenie bolo nariadené na čas do právoplatného skončenia veci samej, t.j. rozvodového konania rodičov mal. dieťaťa, ktoré je vedené pod sp. zn. 2P/58/2019.

4. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

III. Obsah odvolania matky

5. Proti uzneseniu podala odvolanie matka. Napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne a nezákonné. Nie je pravdou konštatovanie súdu, že matka pred vydaním uznesenia nereagovala na výzvu súdu ohľadne úpravy styku. Súd vychádzal iba z listinných dôkazov predložených Občianskym združením Návrat a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Matka nie proti stretávaniu sa otca s mal. deťmi, avšak otec nadmerne zaťažuje stykom mal. U., čím ju zaťažuje do konfliktov medzi rodičmi. Otec síce uviedol, že zmenil zamestnanie a nepracuje v zahraničí, ale žiaden dôkaz v tomto smere nepredložil. Po odchode zo spoločnej domácnosti odišiel bývať k svojim rodičom do H. X., ktorí bývajú v 3-izbovom byte a v skutočnosti tam nie sú vytvorené podmienky na bývanie pre mal. deti. Čo sa týka aktuálnej úpravy styku, matke sa javí nereálna. Maloleté deti nastupujú do školy a ak by mali tráviť každú stredu u otca od 14.00 hod. do 18.00 hod. nie je zrejmé, kedy sa majú pripravovať do školy. Pri úprave styku aj každú sobotu by mal. deti v konečnom dôsledku trávili viac času s otcom, než matkou. Nemožno súhlasiť ani s úpravou styku od 01.11.2019, keďže otec nemá vytvorené bytové podmienky pre výkon styku počas víkendov. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne, zmeniť v zmysle odvolacieho petitu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

7. Odvolací súd považuje zistený skutočný stav za osvedčený pre nariadenie neodkladného opatrenie v znení napadnutého uznesenia. V zmysle zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu č. k. 21CoP/89/2019-45 zo dňa 11.07.2019, súd prvej inštancie správne postupoval, keď pri súdnej úprave styku otca s mal. deťmi zohľadnil zistenia Centra Návrat, o.z., ktorý s rodinou spolupracuje a je v jeho kompetenciách navrhnúť najvhodnejší model styku. Je potrebné si uvedomiť, že Centrum Návrat, o.z. predstavuje objektívny subjekt v konaní, prekračujúci svojím postavením rámec subjektívneho bránenia výkonu svojich rodičovských práv zo strany rodičov. Jeho správa zo spolupráce s rodinou predstavuje podklad pre prijatie súdneho rozhodnutia, ktoré bude rešpektovať nielen rodičovské práva a povinnosti, ale na piedestál hodnôt postaví predovšetkým záujem mal. dieťaťa.

8. Z predloženej správy centra Návrat, o.z. vyplýva, že obe mal. deti vnímajú situáciu rozvodu rodičov s rôznou mierou porozumenia, prijatia a spracovania tohto stavu. Je dôležité postupne nastaviť starostlivosť rodičov o mal. deti, pričom súdu predostrel vlastný návrh modelu stretávania sa otca s mal. deťmi, ktorý súd prvej inštancie prevzal do svojho rozhodnutia.

9. Matka deklaruje, že otcovi v styku s mal deťmi nebráni, nesúhlasí však s rozsahom určeného styku. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky, argumentuje odvolací súd vecnú správnosť napadnutého uznesenia nasledovne.

10. V čase rozhodovania odvolacieho súdu o podanom odvolaní matky sa styk otca s mal. deťmi riadi súdnou úpravou styku od 01.09.2019, podľa ktorej je otec oprávnený stretávať sa s mal. deťmi každú stredu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každú sobotu v čase od 09.00 hod. do 20.00 hod.. V kontexte uplatnenej odvolacej námietky, mal. deti budú pri takejto úprave styku vo väčšom rozsahu s otcom, než matkou. Poukázala na tú skutočnosť, že v priebehu týždňa sa musia mal. deti pripravovať do školy. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že matka zabezpečuje mal. deťom pri takejto úprave styku osobnú starostlivosť v priebehu pracovného týždňa v rozsahu 4 dní, čo je neporovnateľný rozdiel oproti styku otca s rozsahu 4 hodín. Čo sa týka víkendov, otec sa s mal. deťmi stretáva každú sobotu v rozsahu 11 hodín, kým matka celú nedeľu, ktorá je voľným dňom, rovnako tak aj v sobotu, s výnimkou hodín styku otca. Vzhľadom na uvedené je bez pochyb zrejماً účelovosť uplatnenia odvolacej námietky, ktorá nezodpovedá objektívnej realite. Z tohto dôvodu ju odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

11. V ďalšom rozsahu matka namieta, že súdom určený styk v rozsahu každej stredy nereflektuje plnenie školských povinností mal. detí. V prvom rade odvolací súd uvádza, že matka žiadnym spôsobom neosvedčila, aby styk otca mal prebiehať v priebehu školských či mimoškolských aktivít mal. detí. Ak by tomu tak aj bolo, matka neosvedčila, aby otec trval na styku aj v prípade konfliktu styku so školskými povinnosťami, v dôsledku čoho by malo dochádzať k narušeniu školskej dochádzky mal. detí. Otec má možnosť v priebehu styku mal. deti riadne pripravovať do školy, dostatočný časový priestor majú mal. deti vytvorené aj po skončení styku. Za dôvodnú preto nemožno považovať ani námietku matky, týkajúcu sa možného ohrozenia plnenia školských povinností mal. detí.

12. Matka v odvolaní síce uviedla, že má vedomosť o tom, že otec pracuje v zahraničí a jeho tvrdenie o zmene zamestnania na území Slovenskej republiky sa atak nezakladá na pravde, opätovne ani v tomto prípade túto skutočnosť neosvedčila.

13. V neposlednom rade sa odvolací súd venoval odvolacej námietke nevhodnosti bytových pomerov otca, ktorý zdieľa spoločnú domácnosť so svojou matkou, k dispozícii má len jednu izbu. Odvolací súd pripomína matke, že je v najlepšom záujme mal. dieťaťa rozvíjať vzájomné citové väzby s oboma rodičmi. Jedným z výrazných prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta je osobný styk rodiča s mal. dieťaťom. „Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ods. 1). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravdla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom), musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Kritéria pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené, a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takáto úprava je spravdla vždy v "najlepšom záujme dieťaťa", pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané.... Vo všeobecnej rovine je možné súhlasiť s doktrínalnym záverom, že "styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách.“ (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky, sp.zn. I.ÚS 955/15 zo dňa 14. 03. 2017).

14. Odvolací súd nepovažuje za správne, aby otec nemohol uplatňovať svoje rodičovské právo podieľať sa na výchove mal. detí nepretržite v priebehu víkendov len v dôsledku nedostatočnosti svojich bytových pomerov. Aj keď by otec obýval len jednu izbu, uvedené naznačuje len skromnosť bývania, nie jeho závadnosť, ktorá by ohrozovala či porušovala najlepší záujem mal. dieťaťa. Odvolací súd síce apeluje na otca mal. detí, aby svoju domácnosť na styk riadne pripravil, zabezpečil mal. deťom pocit pohodia, ale ani v tomto prípade nepovažuje odvoláciu námietky za dôvodnú.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené je odvolací súd toho názoru, že súdom určená úprava styku nateraz rešpektuje rodičovské práva otca podieľať sa na výchove mal. detí, zároveň neohrozuje najlepší záujem mal. detí. Rozsah styku bol konzultovaný s akreditovaným subjektom, ktorý spolupracuje v rodine a je vzhľadom na svoje personálne obsadenie kompetentný navrhnúť súdu najvhodnejší model styku rodiča s mal. dieťaťom, s ktorým sa v konečnom dôsledku stotožnil aj ustanovený opatrovník, zastupujúci v konaní záujmy mal. detí.

16. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

17. V priebehajúcom konaní vo veci samej súd prvej inštancie vykoná rozsiahlejšie dokazovanie, závery ktorého nevyklúčujú prijatie rozhodnutia, odlišného od rozhodnutia o neodkladnom opatrení.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).